

Spelen op de

In de rubriek BuitenSpelen Kidspanel is het woord aan de kinderen. Hoe ervaren zij een speelplek? Voldoet de speelplek aan hun wensen? En wat zou beter kunnen? Landschaps- en speelruimteontwerper Eelco Koppelaar observeert en interviewt kinderen, waarna hij zijn bevindingen vertaalt naar concrete tips. Speeltuinverenigingen, kinderopvang, scholen, recreatiebedrijven en gemeenten kunnen zich opgeven voor deelname aan BuitenSpelen Kidspanel. In deze aflevering: Kinder- en speelboerderij 'D'elf Ieken' in Elsloo (Friesland).

boerderij

Om haar melkveebedrijf met tachtig koeien meer te promoten besloot de familie Eggen in 1987 een minicamping met vijf staanplaatsen te beginnen. Zoon Henk en Lutske namen na een tijdje de boerderij over en breidden de camping uit naar vijftien plekken. Bovendien kwam er een boerenstreekwinkeltje bij, een kleine kinderboerderij, een speeltuin en een maisdoolhof.

Pasgeboren geitjes

Wie het erf oprijdt ziet meteen de speeltuin. Her en der staan op het erf fietsjes en skelters. Het is meivakantie, maar het is niet bijzonder druk in de speeltuin. De entree voor de speeltuin bedraagt 2,50 euro voor kinderen, volwassenen mogen gratis naar binnen. Campinggasten hoeven ook niet te betalen. De speeltuin en de dierenweide zijn elk zo'n halve hectare groot. De kinderen mogen ook de dierenweide betreden, om met de dieren te kunnen spelen of pasgeboren geitjes te kunnen aaien. Voor de speeltuin is bewust gekozen voor toestellen 'waar we vroeger zelf ook op speelden', aldus Henk en Lutske. Zij hebben zich op de Recreatievakbeurs in Hardenberg georiënteerd en gezocht naar de traditionele speeltoestellen van metaal. Zo bestaat de speeltuin onder andere uit lage en hoge schommels, een wipwap, draaibank, zandbak, hoge glijbaan, meerdelig duikelrek, kabelbaan, en een springkussen. Dit allemaal in een valondergrond van zand met daar omheen gras. Tussendoor is er een pad gemaakt die de kinderen kunnen gebruiken als fiets- en skelterbaan. Zowel in de speeltuin als op de minicamping elders op het erf vind je fietsjes en skelters die de kinderen gewoon mogen pakken.

Kinderen willen hun eigen spel spelen

De toestellen in de speeltuin hebben veelal een voorgeprogrammeerd en eenzijdig gebruik. Dit is goed terug te zien in het gedrag van de kinderen. Ze gaan twee keer van de glijbaan, zitten even op de schommel om vervolgens weer door te gaan naar het volgende toestel. Het gebruik van deze toestellen is weinig en kortstondig. De

kinderen blijven langer hangen bij de zandbak, waar ze ook samen spelen. Datzelfde geldt voor het gebruik van de fietsen en skelters en voor het springkussen.

In de zandbak worden taarten gebakken en kastelen gebouwd, de kinderen zijn hier duidelijk bezig met hun eigen fantasie, hun eigen spel.

Ook op het veldje van de minicamping is een speelplekje, ingericht met een metalen 'klimboom', een veerelement (momenteel enkel de veer zonder de opbouw) en een leuk zelfbouwelement waar kinderen op en onder kunnen spelen. Dit ook weer in een ondergrond van zand. Navraag leert dat de opbouw van het veerelement in de schuur ligt voor onderhoud. Ondanks dat het goed is dat speeltoestellen onderhouden worden, ontstaat nu een element dat vragen oproept. In hoeverre ontstaat nu een gevaarlijke situatie omdat kinderen de veer nu op een oneigenlijke manier gaan gebruiken, of zich bezeren aan de scherpe randen, gaten of uitstekende delen? Dat er gekozen is om niet het hele element, inclusief grondanker, uit te graven is echter ook te begrijpen. Ook bij het zelfbouwelement ontstaat een dilemma. Het betreft hier duidelijk een constructie die al jaren staat en eigenlijk een certificaat zou moeten hebben. Toch is er nog nooit een ongeluk mee gebeurd, geven de eigenaren aan. Wat moet je hier mee? Strak de regels volgen en het toestel laten certificeren, of met gezond verstand er naar kijken, af en toe burgerlijk ongehoorzaam zijn, en het toestel gewoon laten staan voor 'the time being'? Persoonlijk zou ik voor het laatste gaan. In de toekomst zou dit een mooie speelplek kunnen zijn voor kleine kinderen zodat zij hier lekker kunnen spelen terwijl de ouders toezicht houden vanaf de caravan of tent.

Speel- en kinderboerderij

De combinatie van een minicamping met speeltuin en het boerse karakter van D'elf leken is hartstikke leuk. Maar ondanks dat de dierenwei-

Bent u werkzaam in het onderwijs, de kinderopvang, de recreatie, bij een speeltuinvereniging of bij de gemeente en wilt u nu wel eens weten wat de échte gebruikers vinden van uw buitenspeelruimte? [Mail dan naar post@eelcokoppelaar.nl](mailto:post@eelcokoppelaar.nl) onder vermelding van Aanmelding Buitenspelen Kidspanel.

de direct grenst aan de speeltuin is de interactie tussen de kinderen en de dieren beperkt. De skelterbaan loopt weliswaar dwars door de dierenweide, maar omdat je bij het in- en uitrijden van de weide het hek moet openen en sluiten, wordt hier nauwelijks overheen gereden. Er zijn hoogstens een paar kinderen die even een blik werpen in het dierenhok, waar de pasgeboren geitjes tevergeefs achter hun grotere soort-

genoten aanrennen. Een wildrooster zou een oplossing kunnen zijn om meer kinderen naar de dierenweide te trekken. Maar hoe maak je een rooster waar de geiten niet overheen kunnen, maar waar de kinderen wel makkelijk en veilig kunnen oversteken? Verder is het jammer dat er in de weide geen element is waar zowel de dieren als de kinderen zich op kunnen vermaken, of zelfs op kunnen samenspielen.

Tips van Eelco

- Een aantrekkelijke speelwaarde die momenteel nog in de speeltuin ontbreekt is die van klimmen en klauteren. Toevoegen van een klimtoestel zou goed zijn.
- Bekijk bij de selectie van toestellen in hoeverre het toestel op meerdere manieren te bespelen is. Dit bevordert het fantasiespel van kinderen en daarmee het gebruik van het toestel.
- Groot onderhoud aan speeltoestellen kun je beter buiten het speel seizoen uitvoeren, zodat er geen ongewenste situaties ontstaan m.b.t. veiligheid.
- In de toekomst zou de speelplek op de minicamping heringericht moeten worden en aangepast worden voor kinderen van 0 tot 5 jaar. Het zelfbouwelement moet dan verwijderd worden, terwijl de klimboom hergebruikt kan worden in de speeltuin.
- Om de drempel voor kinderen te verlagen om met fietsjes en skelters de dierenweide in te gaan zouden de poorten vervangen kunnen worden voor een 'wildrooster' met daarnaast natuurlijk een 'voetgangerspoort'.
- Door in de dierenweide een balanceer- of klimelementen te plaatsen waar zowel de dieren als de kinderen op kunnen, wordt de interactie tussen kinderen en dieren vergroot, en de speelwaarde van de speeltuin verder verbeterd. Daarnaast kan de skelterbaan in de dierenweide extra aantrekkelijk gemaakt worden door er enkele heuvels in aan te brengen.